

ד.מ.

פרוטרקול מס' 38/2

מיסיבת ועדת החוקה, חוק ומספט
שנתקיימה ביום ד'ס"ז באייר תשי"ד-19.5.54 בסעה 08.45.

- הסתתפר: ס. אונא - היו"ר
 ע. אסף
 ב. אזניה
 י. בר-יהודה
 ס. בגין
 ד. בר-דב-האי
 ס. הלל
 י. הרדי
 ז. ורהפטיג
 י. קליבנוב
 ח. רוטן
 ד. טרי

- בעדרו: ע. איכילוב
 י. בדר
 א. חביבי
 י. כסא
 ק. לוז
 ט. לורנץ
 ע. מיטון
 ס. סנה
 ט. קסיס
 י. ספירא
 ב. טטון
 א. תבורי

- סוזמנים: פ. רוזן - טר המספטים
 ח. כהן - היועץ המספט
 ה. קוקיה - מנהל מסרד המספטים
 ה. בן-טאיה - מסרד האוץ
 ה. שלי - מסרד המספטים
 י. ויינס - מסרד המספטים

- סדר-היום: 1. חוק ההסברה.
 2. חוק לתיקון פ קודת סדרי השלטון
 והמספט (מס' 4).
 3. חוק בתים מסותפים (תיקון).

אני פותח את היסיבה.

היו"ר ס. אונא:

1. חוק ההסברה.

ביסיבתנו אתמול סיימנו את הדיון ועלינו
להצביע על הטאלה העקרונית.

היו"ר ס. אונא:

סר המספטים פ. רנון:
דומני שכולם מסכימים לעיקרון ההדדיות, כלומר, שאין אנחנו מסגירים אזרחים אלא לאותן הסדינות מסגירות לנו אזרחים. אני חושב כי אין אנחנו יכולים בסום פנים ואופן להסכים שלא להסגיר אזרחים. אפשר לסקול את הצעתו של חבר הכנסת דובין, שהיא בערך לפי דוגמת ההסכם עם צרפת, כלומר, שאפשר להסגיר אזרחים שקיבלו את האזרחות לאחר שביצעו את העבירה. אבל בענין זה אני צריך להתייעץ עם ראש הממשלה ושר החוץ, כי יש לדבר אספקט פוליטי בנסיבות הסיווחות של ארצנו.

הנחלט: לדחות את הסיכום בטאלה העקרונית של הסגרת או אי-הסגרת אזרחים לסבוע הבא.

2. חוק לתיקון פקודת סדרי השלטון והמשפט (מס' 4).

ח. כהן:
סעיף 16 לפקודת סדרי השלטון והמשפט קבע כי סר המספטים רשאי להוציא ולפרסם ביום חדש של חוקים שהיו בתוקף בזמן הסנדט ועודם בתוקף בזמן המדינה, ונוסח כזה יכיל את הסינויים הנובעים מהקמת המדינה ורשויותיה. סעיף 16 זה כבר תוקן פעם על-ידי הכנסת לפני כשנה. לפי התיקון הוקמה ועדת מומחים המורכבת מסופט בית-המספט העליון כיו"ר, מנציג הפקולטק למספטים של האוניברסיטה וכו'. ועדת המומחים צריכה לבדוק כל בוסח חדש שהוכן על-ידי סר המספטים, ולהגיש את הנוסח אחרי הבדיקה יחד עם דו"ח לוועדת החוקה, חוק ומשפט. ועדת החוקה, חוק ומשפט מאשרת את הנוסח לאור הדו"ח של ועדת המומחים, ומסאיטרה אותו ועדת החוקה, הוא יעמוד בתוקף והחוק הקודם לא יהיה לו עוד תוקף בישראל.

התברר כי מה שעסינו לגבי החוק האחד והיחיד אשר עד עכסיו זכה לנוסח חדש, היא פקודת הפרסנות, לקח לנו שבה תטימה אותה פקודה כללה בערך ארבעים סעיפים. הכיננו עכסיו בוסח חדש לחוקים אחרים הכוללים ביחד אלפים רבים של סעיפים. אם נלך לפי הפרוצדורה הקבועה בסעיף 16, הרי עבודת הניסוח טחדס של החוקים המנדטוריים תקח לנו עסדות בשנים, ובכלל אין לראות כיצד היא תיעשה.

לכן אנו מציעים כמה תיקונים פרוצדוראליים, שיאפשרו עבודה יותר מהירה. במקום ועדה אחת, אנחנו מציעים להקים כמה ועדות מומחים אשר יטבו זו ליד זו ויעשו את העבודה הזאת בעת ובעונה אחת. זהו התיקון העיקרי המוצע בחוק זה.

תיקונים אחרים הוצעו אחרי שהצורך בהם נתברר מתוך העבודה. בחוק נאמר כי ועדת המומחים צריכה לסיים את עבודתה תוך ארבעה חדסים מיום פירסום הנוסח החדש. ברסוסות. התברר כי ארבעה חדסים הספיקו בקוסי לחוק הקצר, לפקודת הפרסנות. בחוקים ארוכים יותר אי-אפשר יהיה לעסות את העבודה במסך ארבעה חדסים, כי ועדת מומחים כזאת, מטבע הדברים, אינה יכולה להיפגס יותר מאשר פעם אחת בסבוע. אנחנו מציעים, איפוא, כי המועד אשר בו תצטרך ועדת המומחים לגטור את עבודתה ייקבע לכל חק לחוד, בהתאם לאורכו, על-ידי סר המספטים, בעת פירסום הנוסח ברסוסות.

בהזדמנות שהכנסנו את התיקונים האלה, הוספנו סעיף-קטן (ו), מפני שיטום חוקים שהוצאו על-ידי המדינה ושכבר תוקנו סלוס, ארבע וחמש פעמים. אנחנו טעונינים להוציא את החוקים האלה במרוכז, כדי שלא צריך יהיה לחפש את התיקונים. אם יתעורר בוועדה ספק, אני מוכן לוותר על המלה "מסוגנן", ובלבד שנוכל להוציא את החוקים האלה בסרוכז, לבוחיות הקורא. אולי במקום המלה "מסוגנן" צריך לכתוב כי אפשר יהיה לתת לחוקים האלה מיספור חדש, מפני שזהו, בעצם, עיקר הקוסי.

ד. בר-רב-האי: אין אפשר יהיה לסטור על אחידות סגנונית אם תהיינה מספר ועדות?

19.5.54

חוק לתיקון פקודת סדרי השלטון והמספט (ס' 4).

ח. כהן:

המטובה על הניסוח החדש של החוקים הוא ה' שלי. הוא הכותב את הנוסח החדש והוא הטופיע וסוען את טענותיו בפני הועדה.

נשאר קושי אחד שאיננו יודעים לחגבר עליו, והוא ה"פקק", אם סותר לאמר כך, בתוך הוועדה הזאת. חבר הכנסת כגין, שהיה חבר ועדת המסנה אשר טיפל בנוסח החדש של פקודת הפרסנות, יוכל להעיד כמה גדולים היו הקשיים לאסוף את ועדת המסנה על-מנת לדון בנוסח החדש, ואם יהיה נוסח חדש של חוקים יותר ארוכים, הדבר יקח פה חדשים ארוכים אם לא יותר, וזאת מבלי לדבר על הדיון בטליאט הוועדה, לאחר סועדת המסנה תגסור את עבודתה. ופה אין לנו אפשרות להקיים יותר מאשר ועדת מסנה אחת, את הבעיה הזאת איננו יודע כיצד לפתור.

שר המספטיס פ. רוזן:

הייתי מעוניין לשמוע בוועדה הזאת תגובה על נאומי של חבר הכנסת בדר במליאת הכנסת, שהיה די ספתיע, מפני שהיא טכרון נגד המעיף הלאומי שבחוק הזה, האוסר: "בהיכנס נוסח חדש באסור לתקוף, יהיה הוא החוק המהייב" - כלומר, לא הנוסח האנגלי המקורי יהיה המהייב - ולא יהיה עוד תוקף לכל נוסח אחר של אותו חוק ולא תיסמע טענה כי הנוסח החדש סוטה מהחוק המקורי. בגאומי אשר חבר הכנסת בדר כי אין אתה יכול לטעון שבתגובים היתה שגיאה, ואין אתה יכול לרדת למקורות של הנוסח האנגלי. אני מתנגדת לדבריו ואטרתי כי אצי חולק על הטענה שאין לתרגם תרגומים באסנים לגמרי. כטובן, יכולה להיות טעות. אך במקרה של טעות, יכול הדבר לטסט סיבה לחקיקה חדשה.

י. בר-יהודה:

היה כבר ויכוח בעניין זה בוועדת החוקה, והרוב הגדול של הוועדה דחה את גישתו של

חבר הכנסת בדר.

ח. כהן:

לפי סעיף 16 המקורי היה המצב כפי סדר בדר חוטב לנכון. שר המספטיס היה מפרסם נוסח חדש ואפסר היה לטעון בבית-המספט כי הנוסח אינו נאמן למקור האנגלי. טה טרצתה ועדת החוקה - והדבר לא נעטה על-פי הצעת המססלה; זאת היתה הצעת ועדת החוקה - היה לבעול את הדלת, ובצדק, בפני הטוענים למינייהם לחסט בספרים אנגליים, ולקבוע כי אם ישנה דעה ותרגמה נכון א לא נכון, ברגע שועדת החוקה נותנת את הגוספנקה שלה לנוסח החדש, אין אחריו ולא כלום.

אשר לניסוח של הצעת התיקון, יכולנו לגסח

את החוק כך שהיינו אוטרים כי בסעיף זה וזה בסופו ייווספו סלים אלה ואלה, או בטקום סלים אלה ואלה יבואו סלים אלה ואלה. הלכנו בדרך זו שכתבנו את כל סעיף 16 מחדש, כדי שיהיה יותר נוח לקרוא, כדי שכל המעיף יהיה מונח לפני הכנסת והוועדה. כטובן, דבר זה נותן לחברי הכנסת הזדמנות לטעון נגד אאותם החלקים שאין בהם שום סינוי וטלמעטה אינם עומדים על הפרק.

ח. רוזנין:

אנחנו זוכרים את גישתו של חבר הכנסת ספיידא בפקודת הפרסנות. הרוב בוועדה לא קיבל אותה. אבל בניח שהרוב בוועדה היה מקבל אותה. יכול היה לקרות כדבר הזה. התוצאה היתה שהוועדה היתה עוטה טעשה חקיקה, מבלי שתהיה לה סמכות לכך ומבלי שטיטהו יוכל לעורר את הדבר בבית-המספט. אחת הטענות שלי נגד חבר הכנסת ספיידא היתה שאפילו אם עמדתו של חבר הכנסת ספיידא נכונה, הדי ניסוח פקודת סדרי השלטון והמספט אינו מאפשר להכניס תיקונים שבתקבלו אם בתקבלו אימפליציטה אלא רק אם בתקבלו אקספליציטה.

ח. רובין:
עבשיו מציע לנו ששרד המספטים להכניס בביטוח
החדש כל תיקון, בין שנתקבל ובין שלא נתקבל,
כלומר, גם תיקון שלא נתקבל, אלא נובע מהחוק, תיקון סכללה. זה דבר
שבשום אופן אין להסכים לו. כל קביעה אם חוק מסויים תוקן על-ידי
לקט-פוטטריז, זוהי אחת מסמכויות בית-המספט. כי זה בעצם פירוש של
חוק, והכנסת הדבר לגיטום החדש, זוהי, בעצם, חקיקה. בטענה
כזאת אפשר להכניס לנוסח החדש כל דבר. ואח"כ יש עוד סעיף השולל
מבית-המספט את האפשרות לבדוק זאת. פירוש הדבר: אפשרות של חקיקה
בלי כנסת. אני אומר שעלינו להחליט אחת מסתי אלה: או סיהיה ברור
כי אי-אפשר להכניס לנוסח החדש כל תיקון סכללה, או שהדבר יישאר
בסמכות בית-המספט. ואין הדבר נורא. אין כאן מקום לעדויות. יש כאן
רק ענין של ברור טענות מספטיות מובהקות.

ח. כהן:
אינני מבין את חבר הכנסת רובין. ישנן שתי
דרכים לתיקון חוק. הדרך האחת היא על-ידי
כך שקובעים במפורט: סעיף פלוני יתוקן על-ידי מחיקת פלוני והכנסת
אלמוני. אבל אפשר לתקן חוק על-ידי כך שקודם היה כתוב א' ועכשיו
כותבים ב', וב' עומד בניגוד לא'. במקרה כזה א' בטל גם אם אין כותבים
זאת במפורט. בפקודת סדרי השלטון והמספט (הוראות נוספות) ישנו סעיף
האומר כי אם חוק הכנסת סותר חוק מוקדם, כי אז החוק המוקדם בטל. האם
כשאנחנו כותבים נוסח חדש של חוק בכבש לתוכו דברים בטלים? לא זו בלבד
סעל-ידי כך געסה את הנוסח החדש חוכא ואסלולא, אלא שגם לפי החוק המקורי
אנחנו חייבים לעשות בחוק את כל הסינויים הנובעים מהקמת המדינה
ורשויותיה. האם ועדת החוקה רוצה להגיד כי אין אנחנו יכולים לקבוע
אילו חוקים בוטלו, ואילו - לא בוטלו? אנחנו קובעים זאת יום יום,
והדבר בכלל אינו מגיע לבית-המספט. לא יתכן נוסח חדש שלא יקח בחשבון
את התיקונים שנעשו, בין אם במפורט ובין שלא במפורט.

סעיף (א).

י. בר-יהודה: מה פירוש "אגב חקיקה"?

ח. כהן:
הסיפא של הסעיף הוא תוספת. בלי התוספת
הזאת אין אנחנו יכולים להכניס לנוסח החדש
תיקונים שנעשו על-ידי הכנסת עצמה.

בנוגע למלים "אגב חקיקה", רצינו למצוא ספק
העלול להתעורר. למשל, בחוק הקודם כתוב כי בתי-המספט יושבים בדין-יחיד.
תמיד. בחוק של הכנסת קבעו כי ישנם מקרים בהם צריך בית-המספט לשבת
בשלושה סופטים. אבל לא תקנו את החוק הקודם. אני מוכן לוותר על המלים
"אגב חקיקה", והעיקר שלא יהיה ספק בוועדה שאפשר להכניס לנוסח החדש
כל תיקון.

י. בר-יהודה: לי נדמה שישנם שני סוגי תיקונים שאינם תיקונים
מפורטים. ישנו תיקון שאם כי לא נאמר במפורט
כי סעיף מסויים נמחק ובטל, הרי הדבר ברור בהחלט. למשל, במקרה שקודם
לכן קבע החוק כי בכל מקרה יסב סופט יחיד, ובא חוק מאוחר יותר וקובע
את האפשרות של שלושה סופטים. זה אומנם אינו תיקון מפורט, אבל הדבר
ברור, ואין זה ענין של פירוש. אבל יכול להיות תיקון בלתי מפורט,
סממנו נובע ביטול של חוק אחר, וזה ענין של פירוש. אם לגבי הסוג הראשון
אין לי ספק כי מותר להכניס זאת לנוסח החדש, הרי לגבי הסוג השני
יש לי ספיקות, מפני שאין זה הדבר שעליו החליטה הוועדה הזאת, וזה כבר
או פרטנות או חקיקה מחדש. אינני יודע איך להבדיל בין שני הדברים בביטוח
כסאותים "אגב חקיקה", ברור שזה כולל הכל, וזאת אינני מקבל.

19.5.54

חוק לתיקון פקודת סדרי
השלטון והמשפט (מס' 4).

י. בר-יהודה:

אינני יודע איך לבסוף כן שיהיה ברור שהטור ברק באותם מקרים שבהם
התיקון איננו רק דבר שמישהו מבין אותו אלא דבר שבצורה זו או אחרת
כתוב במפורש בחוק.

י. הררי:
"אגב חקיקה" זה בכלל אינו אימור סזה על-
ידי חקיקה; זה משהו על-ידי חקיקה. בדומה
לי שצריך לכתוב פסוק: על-ידי חקיקה במפורש או סכללה בכל חוק אחר.

ח. כהן:
הייתי מעדיף למחוק את הכל ולכתוב: "את
כל השינויים, התיקונים והתוספות שחלו
באתר חוק לאחר הקמת המדינה".

ס. בגין:
אני מבקש מחברי הוועדה להקדיש תשומת לב
לעצם בנין החוק, הנראה טוור בעיני.
הסעיף הראשון מתחיל בכך שטר המשפטים ורשאי לפרסם הצעת נוסח חדש של
כל חוק. ברטומות אין מפרטים הצעות. הרי אין זו הצעת-חוק, זוהי
הצעה של נוסח חדש. ולאחר שההצעה הזאת פורסמה ברטומות, צריכות
לסבת ועדות מוסמים כדי לדון בה. ואח"כ צריכה ועדת החוקה לסבת כדי
לדון בהצעת ועדת המוסמים. השאלה היא מה יצא לבסוף. לפי הפרוצדורה
הזאת יצא חוק חדש. לדידם של המציעים צריכים היו להתחיל את החוק
במשפט אחר לגמרי, האומר כי הכנסת מטילה על ועדת החוקה, חוק ומשפט
לקבוע נוסח חדש לכל חוק שהיה קיים בארץ-ישראל לפני הקמת המדינה.
הסעיף השני צריך היה לקבוע כי הוועדה רשאית להיעזר בוועדות מוסמים,
וכתוצאה מכך יפרסם טר המשפטים את הנוסח החדש. ואם טר המשפטים יהיה
היוזם של הנוסח החדש, אין זה ענין לחוק; זה ענין של היחסים בין
המחוקק והמטמלה. ועדת החוקה יכולה להטיל גם על ועדת מסנה שלה
להכין לה נוסח חדש של חוק. במהות התיקון הזה ישנה דליגציה של
זכות החקיקה של הכנסת לוועדת החוקה, וזה דבר חסור מאוד. אני מבין
את הקוסי הטכני. אבל הבעיה העיקרית היא אם הכנסת או הרוב של הכנסת
יכול לעשות דליגציה של הזכות שהיא בעצם המהות העיקרית של הכנסת.
הרי אנחנו עלולים להגיע לכך שגם ועדת החוקה לא תחליט על כך, אלא
תמסור את ההחלטה לוועדת מסנה שלה, אם כי באופן פורמאלי הדברים
חוזרים לוועדת החוקה והיא יכולה לדון בהם, אבל הדיון אז מפורק
מאוד. זאת-אומרת שלמעשה, מבחינת הכנסת - ולא מבחינת המוסמים, שאני
מכבד אותם ושומך על כולם, ולא מבחינת טר המשפטים שאינני חוסר
בו שירצה להגניב משהו - מבחינת הכנסת עצמה, הרי הנוסח החדש
שיתקבל, ורשאי-אפשר יהיה להשמיע טענה נגדו בבית-המשפט, יוכל להתקבל
על-ידי שני אנשים. הפיקפוק בענין זה חסור מאוד, ואני מבקש מן
הוועדה לדון על כך.

אשר לרעיון שהעלה ידידי חבר הכנסת בדר
במליאת הכנסת, הרי זה דבר רציני מאוד; חבר הכנסת בר-יהודה אמר
כי כוונת הנוסח החדש היא להפסיק את התקופה בה החוק שלנו הוא
פובקציה של חוק אחר. אבל החוק הוא בלאו הכי זר. אלא שלכל
חוק יש גם רוח, והרוח קובעת, ולפעמים גם הלשון קובעת. אנחנו
מרחיקים לכת מאוד אם אנחנו אומרים שלא תישמע טענה נגד הנוסח החדש
בבית-המשפט. לפעמים, עם כל הרצון הטוב, אי-אפשר לתרגם את הדברים
בסדריק. יבוא יום והכנסת תחוקק חוקים חדשים, ואז מסילא לא יחולן
החוקים הבריטיים. אבל כל עוד החוקים הבריטיים קיימים, התרגום העברי
אינו קובע את מקוריותם מבחינת חקיקה.

היו"ר ס. אונא:
ביחס לדברי חבר הכנסת בגין: לא מסרנו לוועדת
מסנה לקבוע את הדברים. מסרנו לה לברר את
הדברים אשר יהיו טעונים דיון בוועדת החוקה. הנחנו את החוק על שולחן
הוועדה, כך שלכל חבר הוועדה היתה אפשרות לעיין בו ולברר את הדברים.

היו"ר ס. ארנא:

קבענו דיון מוקדם בוועדת המשנה. החשש שהעלה כאן חבר הכנסת בגין, שהדברים ייקבעו על-ידי שני חברי כנסת, הוא אולי קיים למעשה, אבל לא להלכה. למעשה אפשר לטעון את הטענה הזאת תמיד, גם לגבי עבודת הכנסת בקריאה שניה ושלישית, כי אין אנחנו יכולים להיות אחראים לכך שכל החברים יעייבו בחומר. אבל האפשרות לכך ניתנת. לכן אני חושב שאין מקום לטענה כזאת.

ד. ורהפטיג:

אולי מוטב לכתוב "השינויים שחלו או שנובעים מתוך הקטת הסדינה". זה מוטב גם ביחס לשינויים שכללה. ואם לא להשתמש בביטוי "שחלו", הרי לפחות יש להשתמש בביטוי "שנובעים".

י. בר-יהודה:

פירוש הדבר: רשות חקיקה.

ח. רובין:

אם לקבל את הצעת היועץ המשפטי, מתעוררות הרבה סאוד בעיות, אבל אפשר לפתור אותן על-ידי מחיקת המלים "אגב חקיקה".

ח. כהן:

אם מוחקים את המלים "אגב חקיקה", אני מציע למחוק גם את המלים "על-ידי חקיקה". כנראה שיש כאן חשד כי במסדר המשפטי יש אמביציות לתקן חוקים ודטוריים. אין לנו אמביציות כאלה.

י. הררי:

דבריו של חבר הכנסת בגין היו נכונים אילו עסקנו בחקיקה רגילה, ופתאום היתה הצעה למסור את הדבר לרשות המבצעת. אבל אין לשכנח את המהפכה שנעשתה בסדינה. עלינו לבחור בין הדרך המשאירה לכנסת את הסמכות הסלאה, ואז תהליך נתינת לבוס עברי לחוקים האלה יקח שלוש מאות - ארבע מאות שנה; עד אשר בכלל לא יהיה צורך בחוקים האלה; ובין הדרך המוצעת כאן. הכנסת לא תתפנה לעולם לדון בחוקים הקיימים, שיש עליהם כל כך הרבה תקדימים, ולחוקקם מחדש. זוהי בעיה כללית, שפרלמנטו, ובית-נבחרים אף פעם אינם מספיקים לעשות את עבודתם. ואנחנו מרסים את עצמנו. אנחנו רוצים כבר שש שנים לחוקק חוק שיפוט צבאי, ואיננו יכולים לעשות זאת. ונזח לנו מאוד שהמשלה הוציאה תקנות לעת-חירום, מפני שעל-ידי כך אנחנו שומרים על הפרסטיג'ה של בית- הנבחרים ואיננו נותנים לרשות המבצעת לחוקק. אך לדעתי אלינו להסלים עם המציאות. אם אנחנו רוצים לתת לחוקים האלה לבוש עברי - ואין טעם לתת להם לבוש עברי אם הוא לא יהיה קובע - עלינו ללכת בדרך המוצעת בחוק זה. עלינו להחליט אם אנחנו רוצים לגסור את הפרטה הזאת או שאנחנו רוצים לשמור על סמכותה של הכנסת, ואז עלינו להיות כנים עם עצמנו ולדעת ששום חוק לא ישתנה, ואולי ישתנה חוק אחד לשנתיים. אם אנחנו רוצים לתת לחוקים לבוש עברי, עלינו להבטיח עד כמה שאפשר שלא ייעשו שינויים על-ידי הרשות המבצעת, וסלא יוכנסו תיקונים כזה סרצה להכניס חבר הכנסת שפירא בפקודת הפרסנות. אם מחפשים דרך ביניים, צריך להיות יותר גמיסים.

אני מתנגד למלים "אגב חקיקה", אבל אני מוכן להוסיף משהו אחר שיאפשר להכניס את השינויים הדרושים.

אני מציע לדון רק בתיקונים הנוספים בסעיף 16, ולא להשתמש ברחבות לבו של מסדר המשפטי ולדון על כל הסעיף.

י. קליבנוב: אולי נכתוב במקום "אגב חקיקה" - "דרך חקיקה".

ח. כהן: הייתי טוכן לקבל "מכוח חקיקה".

ח. רובין: אני בעד: "על-ידי חקיקה".

י. בר-יהודה: אם אנחנו נותנים למי סיכין את הנוסח החדש לא רק להעתיק ולהעביר אלא גם לסנות, אנחנו טוכרחים להטאיר את הדבר אשר עלינו דיבר בכנסת חבר הכנסת ברד: את האפשרות לטעון שני אינסטנציה מספטית טוכן החוק טובה, אם אנחנו רוצים שלא תהיה האפשרות הזאת - ואני רוצה שלא תהיה אפשרות כזאת - עלינו לדאוג לכך שלא יהיה בנוסח החדש מסום חקיקה. ואני רוצה שהנוסח סיהיה יחול רק על סינוי, שהוא במפורס בחוק ולא על סברה על יסוד החוק. לי נראה ש"על-ידי חקיקה" קולע יותר למטרה הזאת.

ה' סלי: לדעתי "מכוח" פירוטו שהחוק מחייב לפרס כך ואין זו סברה סתם. יתכן שהחוק אינו מפרט, אבל הוא מחייב פירוט מסויים. הכוונה לדבר שמסתמע באופן ברור מכוח החוק. "על-ידי" פירוטו רק מה שכתוב במפורט.

הנחלט: במקום המלים "על-ידי חקיקה" או "מכוח חקיקה" יבואו המלים "מכוח חקיקה".
הסתייגות לח. רובין: במקום "מכוח חקיקה" - "על-ידי חקיקה".

טעיה (ב).

י. בר-יהודה: טדוע "על-פי בקסת" את ס' יבקט?

ה' סלי: בנוסח הקודם לא היה ברור טיהמקים.

ח. כהן: אני טוכן לקבל נוסח זה: "סר המספטים יקים ועדות טיעצות".

הנחלט: לקבל את הצעת ח. כהן לכתוב: "סר המספטים יקים ועדות טיעצות".

טעיה (ג).

ד. בר-רב-האי: אני מציע למחוק את המלים "תוך זמן קבוע". נל וועדה רוצה לגמור את עבודתה. ואם כותביסא זאת, מה יהיה אם הוועדה לא תגמור?

ח. כהן: יס לזה הספעה פסיכולוגית.

י. בר-יהודה: יס סינוי של הנוסח של סוף טעיה (ג). בנוסח הקודם כתוב "תגיס דו"ח לוועדה", ופירוט הדבר שהוועדה צריכה ליעץ רק על נאטנות הנוסח הטוצע לחוק מקודי. מה כתוב: -- את המלצותיה בדבר הסינויים, התיקונים או ההוספות ייס לדעתה לעשות

י. בר-יהודה:

בנוסח המוצע כדי להתאימו לנוסח המקורי. בדיקת הנאמנות של הנוסח
פירושה דיוק הדברים. התאמה לחוק - זה משהו יותר רחב.

לדעתי, התאמה לחוק זה יותר סדוּיק מאשר
נאמנות לחוק.

ה. כהן:

כפי שתזכרו היה דין ודברים בוועדה הזאת בקשר
לצורת הדו"ח של הוועדה המייעצת. הוועדה המייעצת נתנה סתם נוסח.
והיו חברים בוועדה הזאת, בעיקר חבר הכנסת הררי, שמתחו ביקורת חריפה
על עבודת הוועדה וטענו שהיתה צריכה להגיש דו"ח, ובמקום זאת הגישה
נוסח. סטרבו את הדבר לוועדת המוסחים, והיא הציעה להוסיף ולקבוע
בחוק בדיוק מה שהיא צריכה להגיש לוועדה. אני טוכן להטכים לכל
טלה אחרת שמוצע על-ידי הוועדה.

אני מציע להטאיר את הנוסח המוצע כאן. הוועדה
צריכה להגיד מה הם הסינויים שצריכים להיעשות
כדי להתאים את הנוסח לפוסח המקורי.

י. הררי:

אם סדובר על הדין-וחסבון, כי אז עלי לציין
כי הביקורת שלי, שלא היתה חריפה, היתה על כך שלא קיבלנו את הדין-
וחסבון בכתב. קשה מאוד לסבת בוועדה ולמצוא מה הם ההבדלים בנוסח.
היועץ המספטי מסר לנו על ההבדלים בעל-פה. הדבר לא בא על תיקונו
גם בנוסח המוצע, ולדעתי עלינו לקבוע כי על הוועדה להגיש את הדו"ח
בכתב.

אני מציע למחוק את המלים "ביחס לנאמנות
הנוסח המוצע לחוק המקורי" ולהעבירן לסיפא
של הסעיף, באופן שיהיה כתוב: -- "תבדוק ועדה מייעצת את הנוסח המוצע
ותגיש לוועדת החוקה, חוק ומספט של הכנסת את הטלצותיה בדבר התיקונים
סיט בדעתה לעשות כדי לתאם את הנוסח המוצע לחוק המקורי".

ס. בנין:

1. לקבל את הצעת הנוסח של ס. בנין.
2. לקבל את הצעת י. הררי לחייב את הוועדה להגיש
דין-וחסבון בכתב.

סעיף (ד).

הוחלט: לקבל את הסעיף ללא שינוי.

סעיף (ה).

אני מציע למחוק את הסיפא של הסעיף.

ס. בנין:

אני מציע למחוק את הסיפא החל מהמלים "ולא
תישמע". עד עכסיו הנוסח העברי של חוקים

ה. רוזנין:

מנדטוריים היה מוסמך, אבל לא מחייב, ובמקרה של סתירה קבע הנוסח האנגלי.

ח. רובין:

אם יימחק הפסוק כפי שאני הציע, הרי לכרות שהנוסח החדש יהיה קובע, אפשר יהיה לטעון בפני בית-המשפט כי הוסמט פטיק או הוחלפה טלה, וכיית הסטפט יפסוק אם לטעוה או שלא לטעוה לטענה כזאת. (י. בר-יהודה: פירוש הדבר שאין זה חוק מחייב). זה חוק מחייב. יש אצלנו, למשל, פקודת נזיקין אזרחיים. יש נוסח מחייב. אבל איש לא יוכל להסתמס בנוסח המחייב הזה אם לא ידע את כל ההלכות האנגליות אשר על יסודן אפשר לפרט את הנוסח המחייב. (י. הררי: אבל בנוסח החוק עצמו כתוב כי ההלכות האנגליות מחייבות). אני אומר כי אי-אפשר להבין את הנוסח אם אין י דעים את ההלכות האנגליות. האם בגלל זה אין הנוסח של החוק נוסח מחייב? זה רק אומר שצריך לחזור להלכה האנגלית כדי להבינו. אותו דבר יכול להיות כאן. אם אסור לבית-המשפט להסתמס בנוסח קודם כדי לבדוק את מה שכתוב הייתה היש. כי אז מה שכתוב בנוסח החדש אינו ניתן לסוים בחינה, וזה יפגע. כי כל חוק אפשר לפרט לפי כל טיבי סיקולים. לפעמים טיביים הם את הנוסח הקודם של חוק סבוטל. בטקרה של נוסח חדש אסור לעשות כזאת.

ח. כהן: אין זה נכון. בפקודת הנזיקין האזרחיים ישנו סעיף האומר כי החוק יפורט בהתאם לתקדימים של החוק הטקובל האנגלי. והסעיף הזה נשאר.

ח. רובין: אני יכול לקחת כדוגמא חוק העובר כמה תיקונים. בית המשפט לא פעם מסתמס בנוסח הטבוטל, שלא קיים יותר, כדי לעמוד על-כוונתו של הסחוקק.

ח. כהן: זאת הוא יכול לעשות גם עכשיו.

ח. רובין: לפי מה שכתוב כאן זה יהיה אסור. אסורה של הסוואה.

ס. בגין: אם יתברר שחיקת הטלים האחרונות בסעיף כפי שהצעתי מסאירה מצב בו לא תוכל כל טענה להיסטע בבית-המשפט, כי אז, כמובן, ארחיק לכת ואציע לסחוק את הסעיף כולו או חלק נוסף שלו. טוונתי בהצעת י היתה לקבוע מצב בו בית-המשפט יוכל לטעוה אם יחשוב שהנוסח המחייב, והיות והחוק מחייב, יצטרך בית-המשפט להחליט על-זאת לא היתה ססיה, לכרות כל הועדות המיעצות שטיפל בנך. כי אל נסכח שיש פה דליגציה של סטכיות. בית-דין אינו יכול לקבוע אם זה חוקי או לא, אבל הוא יכול לפרט דברים, הוא חייב לפרט דברים.

לדעתי, נוסח אינו יכול להיכנס לתוקף; חוק יכול להיכנס לתוקף. ואם יזכרו כי גם חלק הראסון של הסעיף סם טכסול בפני הסטעת הטענה הבית-המשפט, אציע לחזור לסעיף ד', לפני הפיסקה בדבר פירסום הגוה החדש ברטומות ומתן תוקף לו ביום הפייסום, אציע להוסיף את החלק הראסון של סעיף (ה), ועל-ידי כך לקבוע כי הנוסח החדש יהיה בר-תוקף עם פירסומו ברטומות.

ח. כהן: הנוסח הטובח לפניכם אינו נוסח של סטרד הטפטטים או של הסמטלה; הוא נוסח של ועדת החוקה. אתם כתבתם אותו, ואנחנו קיבלנו אותו באהבה, כמו סמקבלים ייסורים באהבה. לנו הרבה יותר גוה סטעיף 16 לפקודת סדרי הסלטון והמשפט ייסאר בתקפו ויחזור ליוסנו. אין לנו צורך לא בוועדת החוקה ולא בוועדת סומחים מיעצת. אנחנו יכולים לפרסם את הנוסח החדשה, אשר לדעתנו נאמן לסקור, ולאפשר לבית-המשפט לבדוק את נאמנותו לסקור. אולם ועדת החוקה

19.5.54

חוק לתיקון פ קודת סדרי
הסלטון והמספס (סס' 4).

ח. כהן:

באה זאטרה: אין אבדו רוצים לתת לבית-המספס לבדוק את הנוסח החדש, אנחנו רוצים שהנוסח החדש יהיה סופי, וכדי שלא תהיה ביקורת על סדר המספסים, אנחנו נעשה את המלאכה, בקים ועדה מייצגת שבוכל לסמוך עליה, ואחרי שהיא בדקה טבע בדיקות, גם אנחנו נבדוק את הדבר טבע בדיקות, ואז הנוסח יהיה סופי.

אני מסכים שהנוסח הזה שנתקבל על-ידי ועדת החוקה אינו מוצלח לגמרי. יש בו חזרות. הסיפא "ולא תיסמע - -" כלולה ברישא, אבל עכשיו איננו יכולים למחוק את הסיפא, מפני שאם נמחק זאת, יאמר בית-המספס: לפני כן היתה הוראה מפורטת בענין זה, ואם נחקר אותה, סימן שרצו כי כן תיסמע טענה בבית-המספס.

ד. בר-רב-האי:
אני סולל את גישתו של חבר הכנסת בגין. אם הסוסד המחוקק רטאי לחוקק, הוא רטאי גם לעשות. דליגציה של מטכותו זאת, ואז נוצר חוק.

כוונת הוועדה היתה למנוע סימוס בנוסח יסן של החוק. אם אין כותבים את המספס האחרון של הסעיף, פותחים פתח לטענה כי ועדת החוקה, כלומר, הכנסת, טעתה בניסוחה ובתרבותה ובסגנונה, ובכך קובעים את בית-המספס כאינסטנציה לביקורת על חקיקת הכנסת. שופטי בית-המספס העליון יכולים לעשות כל מיני הערות בינים על חקיקת הכנסת אגב טתן פסקי-הדין שלהם, אבל אינם רטאים לסנות את מה שקובעת הכנסת. אם גם ועדת החוקה תטעה, נרבע שהדבר הופך להיות לחוק, אפשר לסנות זאת רק על-ידי חקיקה נוספת. לי נראה שעל-ידי מחיקת הסיפא מוציאים מהחוק את החלק של התועלת הטעמית שבו, כי עלינו לראות לנגד עינינו תקופה שבה שופטי בית-המספס העליון לא יהיו מוסמכים לספה האנגלית. הרי אין זה תנאי להתכנות כסופס בית-המספס העליון. על כן הטענה הזאת היא מטונה בעיקר מצד אלה הרוצים להסתחרר מהירושה האנגלית.

ט. הלל:
אני רוצה לנסות להסביר את הבעיה לא מנקודת ראות פוליטית אלא מעשית. הצעת חוק יקון של חבר הכנסת בגין עלולה ליצור מצב של סיתוק בכתיב-המספס, כי הוא מוכרח לקבוע אינסטנציה אחת שתקבע את הדברים באופן סופי. הוא רוצה להציע כי יהיו שתי אינסטנציות, שאין האחת גבוהה מן השניה, פסום שאינו בא לאסר כי בית-המספס רטאי לקבוע סמה שהוועדה הזאת עשתה אינו טונה, ואז פירוס הדבר שבית-המספס הוא העליון והוא הקובע את הדברים, גם לפי הצעתו של חבר הכנסת בגין אין החלטתו של בית-המספס יכולה באופן אוטומטי לסנות את החלטת ועדה של הכנסת, ואם אין הוא מציע זאת, ואין הוא מציע כי אותה החלטה שנתקבלה בוועדה של הכנסת או בוועדה שמונתה על-ידי ועדה של הכנסת תכריע את דעתו של בית-המספס, הרי שיווצר מצב של תיקו.

אפשר להתוכח אם לתת את הסמכות הסופית לבית-המספס או לוועדה מוסמכת של הכנסת. אבל אי-אפשר לקבוע שתי מטכות. שאין האחת מחייבת את השניה, לגבי פירוש הדברים. על-כן מוסב להסתכן בטעות מאשר ליצור מצב ששתי מטכות, כל אחת סו ברבית, תהיינה קובעות. ואם תהיה טעות, אפשר יהיה לתקן אותה בדרך של חקיקה.

פ. בגין:
לאור הערתו של היועץ המספסי אני מציע לחזור לסעיף (ד) ולכתוב בסופו: "והוא יהיה בר-תוקף עם פירסומו ברטונות בחתימת סר המספס סים", ולמחוק את סעיף (ה) כולו.

ח. רובין: אני מצטרף להצעת חבר הכנסת בגין.

הנחלט: 1. לדחות את הצעת ס. בגין לחוק את סעיף-
קטן (ה) ולהוסיף בסוף סעיף-קטן (ד):
"והוא יהיה בר-תוקף עם פירסומו ברשומות
בחימת סר המשפטים".

הסתייגות לס. בגין וח. רונין.

2. לקבל את סעיף-קטן (ה) ללא שינוי.

סעיף (ו).

י. בר-יהודה: אני מציע לחוק את המלה "וטסוגנן".

אני מציע להוסיף את המלים "אם ועדת החוקה
לא תחליט תוך תקופה זו החלטה אחרת בענין זה". כמו-כן אני רואה
צורך להבטיח כי תוך שלושה חדשים הדבר יעמוד לדיון ול החלטה בוועדת
החוקה. "אם תחליט" להוסיף כי "הנוסח המרוכז האמור יידון
תוך חודש מיום תחילת החוק ומשפט - -".

ח. כהן: את זאת אתה רוצה להכניס לחוק?

י. בר-יהודה: הקואליציה יכולה לקבוע את צדד הדיונים
כך שהדבר לא יגיע כלל לדיון במסך שלושה
חדשים.

היו"ר ס. אונג: השאלה היא אם צריך לכתוב זאת בחוק או שאפשר
להסתפק בהחלטה מפורסת של ועדת החוקה.

י. בר-יהודה: אני טובן להסתפק בכך שבטיח כי במקרה
שיוכנס ערעור, יהיה דיון.

ס. בגין: אינני מבין מדוע צריך הנוסח החדש להיכנס
לתקפו. הרי זה חוק, והתיקונים לחוק גם הם
חוק, והם כולם בתקפה. אין צורך להכניס את הנוסח החדש לתוקף. צריך
רק להדפיס אותו. לדעתי, מספיק לכתוב כי סר המשפטים רשאי לפרסם
ברשומות הנוסח החדש, שיכיל את כל התיקונים. ואין צורך לכתוב
את המלים "וטסוגנן".

ד. בר-יהודה: י"ח כך, מה הצורך בסעיף הזה? האם יש ספק
שסר המשפטים רשאי לפרסם זאת?

ס. בגין: אני הייתי מסיל עליו חובה לפרסם זאת. הייתי
כותב "סר המשפטים יפרסם - -".

ח. כהן: קיימת בעיה של מיטפור.

ח. רונין: אני מסכים להצעת חבר הכנסת בגין. אני
נגד שינוי המספרים של הסעיפים בחוקים.
אני אומר, גם כשחלד הלוחטים בגד השיטה האנגלו-סכסית של סעיפים באורך
של שלושה עשרים, אבל יחד עם זאת אני מתנגד לשינוי המספרים, מפני
שבגובה הסעיפים הוא אחד האמצעים לפירוש החוק. לא תמיד, אבל לפעמים
זה יכול לקבוע את הפירוש. לכן אני חושב כי טוב להשאיר את התקלה
האסטטיקה שינוי מספרי הסעיפים אינו איכפת לי. אבל אני מבין שהכוונה
גם לחלוקת סעיפים ייחודיים מדי להשיפים בפרדים. אני תובע כל הזמן סעיפים

19.5.54

חוק לתיקון פקודת סדרי
הסלטון והמשפט (טס' 4).

רש.

ח. רובין:

קצרים, אבל אינני יכול להסכים סטטוד המשפטים יסנה זאת. (ח. כהן)
יש לחברי ועדת החוקה גם שרות לערער). חברי הוועדה אינם יכולים
להיכנס לעתק אם על-ידי חלוקת הסעיף אפשר יהיה לפרטו אחרת.

י. הררי:

בזמנו התוכחנו על הסלה "מרוכז" והצענו
במקומה את הסלה "מקובץ", מפני ש"מרוכז"
פירושו תמציתי, ואין אצחנו טכנוניס לכך.

לפי הנוסח המוצע כאן ועדת החוקה יכולה
לדחות את מועד סתן התוקף לנוסח המקובץ, אבל היא אינה יכולה שלא
לתת לו תוקף. כלומר, חילוקי הדעות בין סר המשפטים והוועדה יכולים
להיות בטאלה תוך כמה זמן יקבל הנוסח תוקף. אם הכוונה היא שהוועדה
לא תוכל לסנות את הדבר, אינני יודע מדוע בכלל צריך היה לתת לה
את הסמכות לדחות את סתן התוקף. ואם הכוונה היא שועדת החוקה
תצטרך לאשר זאת, צריך היה לכתוב זאת במפורט.

מתעוררת בעיה בקשר עם מספרי הסעיפים.

ביום מסויים יכנסו לתוקף המספרים החדשים. אם לפי החוק הקודם
סעיף מסויים היה סעיף 16 ולאחר הנוסח החדש הוא יהיה סעיף 17,
יכולים להיות הסכמים שבהם יש איזכור לסעיף 16 זה. על כל פנים,
צריך להיות בדור שהנוסח החדש יכנס לתקפו ולא יהיה עוד תוקף לנוסח
היסן.

ח. כהן:

אני מסכים עם חבר הכנסת בגין, שלא כמו
לגבי הנוסח החדש של החוק המנדטורי,
צרי הנוסח המרוכז או המקובץ של חוק מחוקי הסדינה אינו מסנה בחוק
הקיים ולא כלום, ואיננו נכנס לתקפו בטובן הטכני של הסלה, אלא
סזוהי רק מהדורה חדשה של חוק שנתקבל בכנסת לפני כן. גם המספור
הקודם יישאר בתקפו, באופן שאם כותבים חוזה ויש בו איזכור לסעיף
מסויים, האיזכור יתפרט לנבי אותו סעיף כפי שהיה בתוקפו ביום
כתיבת החוזה. ואין סינוי המספרים מסנה ולא כלום.

י. הררי:

בכל זאת, יש כאן בעיה. אלא שאפשר להגיד
מספר המקרים בה מועט שאפשר שלא להתחשב
בזה. עורכי-הדין יצטרכו להיזהר מאוד בניסוח חוזים.

הוחלט: 1. לקבל את הצעת ס. בגין למחוק את הפסוק

הדן בכביסה לתוקף של הנוסח החדש.

2. למחוק את המשפט הדן בוועדת החוקה.

3. מסרד המשפטים יציע ליסיבה הנאה נוסח סיכלול

סתן יפוי כוח לטינוי המשפטים של סעיפי החוק 4.

3. חוק סוים משרתפים (תיקון).

היו"ר ס. אונג:

אמסול הועבר אלינו על-ידי הכנסת חוק בתיים
מסותפים (תיקון). אני מציע שחבר הכנסת
רובין, שהיה יו"ר הוועדה אשר טיפלה בחוק, יקבל לידינו את ועדת המסנה
שתמסל בחוק זה, ויצרפו אליו חברי הכנסת סרי וקליבנוב.

הוחלט: להעביר את החוק לוועדת מסנה הסודכנת סה"ה:

ח. רובין - יו"ר, ר. סרי, י. קליבנוב.

היטיבה נבעלה בשעה 11.00.